Ross Károly

Híd az ártér fölött
(részlet)

Ezen a hétvégén hazautazott. A felesége hívta, hogy Misi, a kisebbik fiúk megbetegedett, s bár nem tűnik komolynak, nem bízik gyerekorvosuk diagnózisában, magánszakrendelésre szeretné vinni, ehhez viszont szüksége van a segítségére. Kisebb asztmás köhögés már korábban is elkapta a fiút, amelyekből mindig hamar kigyógyult, s tulajdonképpen gyógyszert sem szedett, de ez most más, állította a felesége. Áron telefonon bekönyörögte magukat egy magánrendelésre, és hétfő reggel elvitte a fiát. Az orvos nem állapított meg semmi különöset, csak azt mondta, amit a gyerekorvos is, a felesége mégsem akart hinni neki.

– Szombat este majdnem megfulladt. Kihívtam az ügyeletest, de csak azt mondta, amit az orvosunk is. Adta ezt az inhalálót, átmenetileg segített is, de vasárnap megint rájött. Szerinte ez semmiség? – dühöngött, amikor Áron megmutatta neki a vizsgálati lapot. – Most ki marad itthon vele? Nekem dolgoznom kell.

Áron azt akarta mondani, hogy neki is, de elnyelte a mondatot, otthon maradt Misivel. De mivel a gyerek kedden már el sem köhintette magát, összecsomagolt pár tiszta holmit, és visszautazott Rábatőre. Valószínűleg nem sikerült eléggé palástolnia megkönnyebbülését, mert látta a feleségén, hogy gyanakvó tekintettel méregeti. Csak nem megsejtett valamit így nyolcvan kilométernyi távolságból? Nem tartotta lehetetlennek – néha elképesztő dolgokra jött rá az asszony vele kapcsolatban, olyasmire is, amire ő maga csak évekkel később.

– Csak óvintézkedés, hogy tudd, meddig és mennyit – nyugtatta Dia, mikor még aznap este meglátogatta a lányt. – A nők, de különösen a feleségek, ilyenek: nem sejtenek semmit, mégis úgy tesznek, mintha. Kíméletlen dögök vagyunk, megelőlegezzük megvetésünket a férfiak iránt.

– Mégis úgy érzem magam, mint Jókai Aranyembere.

– Miért, az hogy érezte magát?

– Aha, kötelező irodalom! Szóval nem olvastuk!

– Na, mondd már el!

– Eszem ágában sincs! Majd elolvasod.

– Jókait? Egy kukkot sem értenék abból a cirkalmas szövegből.

– Nem cirkalmas, könnyen érthető. Még neked is!

Észre sem vették, máris úgy beszéltek, mint tizenéves korukban.

– Akkor csak a végét akarom hallani. Happy end?

– Kinek-kinek.

– Dögölj meg! Azért is elolvasom. Holnap kihozom a könyvtárból.

– Hajrá!

Jó volt újra Diával lenni, a legszívesebben vele töltötte volna az egész napot. Érezte, ahogy szétkalapált, zombivá süllyedt személyisége újra lüktetni kezd, erőre kap, lesz valaki, aki talán idővel nagyobb tiszteletnek örvend majd, mint eddig. Azt szerette a lányban a legjobban, már akkoriban is, hogy sosem játszotta meg magát. Mint aki nem érti az élet főbb törvényeit, hogy néha alakoskodni, álcázni, hazudni kell, ha túl akarunk élni, képtelen volt más lenni, mint ami. Már az iskolában is rögtön bevallotta, ha nem volt meg a leckéje, de azt is, ha másolta valakiéről vagy éppen nem készült. Aminek az lett az eredménye, hogy idővel büntetést sem kapott, mintha csak maguk a tanárok is respektálták volna ezt a fajta őszinteséget, aminek talán ők maguk is híjával voltak. Most sem próbált finomítani semmin, ahogy kapta a dolgokat, úgy adta őket tovább, nem vonta be őket több színben játszó krepp-papírral.

– Olgit visszahelyezték, mondtam már?

– Nem mondtad. A te közbenjárásodra?

– Igen. Szóltam a polgármesternek.

– Köszönöm. Szóval te is rúgattad ki.

– Közvetve én. Akkor dühös voltam rád.

– Jó jóban lenni veled.

– Bizony. Az apám meg ezt küldi.

Egy tömött borítékot rakott Áron meztelen hasára.

– Épp félmillió. De azért olvasd meg. Az első havi fizetésed.

Huszonöt darab húszezres volt a borítékban.

– Ezt is te intézted el?

– Csak megsürgettem. Hamarosan jön a második is.

– Kész aranybánya vagy.

– Ugye? Mégsem akarsz hallgatni rám.

– Mármint miben?

– Tudod te azt nagyon jól.

A tavaszi metszéssel, permetezéssel, gyomirtással Diának is több dolga lett, pláne, hogy két hold frissen szerzett szántót beültetett málnával és ribizlivel, aminek kikarózásához, kötözéséhez emberek

kellettek. Napközben ide-oda futott, telefonált, szervezett, de este hat után már otthon volt, és várta Áront. Áron majdnem minden nap felbiciklizett hozzá, megvacsoráztak, megittak egy üveg bort, beszélgettek, majd ágyba bújtak. Sokáig nem volt lelkifurdalása, úgy érezte, amit művel, az nem hűtlenkedés, hiszen Diának tulajdonképpen több joga van hozzá, mint a feleségének. De mikor későn, jóval éjfél után visszaért a szobájába, már nem volt annyira biztos benne. Mikor reggel hat körül felébredt, meg még annyira sem. És az alatt sem végig, amíg felügyelte a munkálatokat, anyagot rendelt, vagy amikor felugrott Rolihoz egy kávéra. Talán nem is a lelkifurdalása volt az, ami gyötörte, hanem hogy – még kimondani is félt – megvásárolták. Turner pénzzel, Dia szexszel. Rájöttek, hogy mindegyikben hiányt szenved, ajánlatot tettek neki, amit ő elfogadott. Mert most már elfogadta, hiába is gondolja úgy, hogy amint megépül a híd, szedelőzködik és búcsút int. Nem lesz az olyan egyszerű. Ha elmegy innen, nem fog hazaérni, mert megelőzi a híre, Dia gondoskodik róla. Ha meg itt marad… hajaj.

Ennek ellenére képtelen volt ellenállni Diának, leginkább azért, mert sosem érezte ilyen jól magát vele. Egy pillanatig sem érezte, hogy megvette, hogy az uralma alatt tartja. Felszabadult volt minden percük, amit együtt töltöttek, s ehhez neki sem kellett megerőltetnie magát. Ilyenkor nem jutott eszébe a „mi lesz majd, amikor…", meg a „mi lenne, ha…"-féle aggodalmak. Egyenrangú partnerek voltak, ebben legalábbis, sőt, néha érzett némi dominanciát. Ha pár órát meg tudtak spórolni a napból, autóba ültek, és elhajtottak valamelyik közeli városba, ebédeltek egy jó étteremben, vagy csak beültek egy kávéra, sétáltak és nézelődtek, s ez éppen elég volt Diának is – ezen a kezdetekben, gazdagságát látva, kissé elcsodálkozott –, s neki is. Tisztelte a lányban, hogy a vagyon nem ragadta magával, házán és hatalmas Mercedesén kívül semmivel nem jelezte, hogy jóval többet is megengedhetne magának. Aztán rájött ennek az okára is. Dia egyik énje még mindig erősen kötődött a természethez, a földhöz, a növényekhez, állatokhoz, amelyek között felnőtt, s ezt a kötődést nem adta volna fel semmiért. Volt ugyan kertésze, de jobbára csak a ház mögötti nagyobbik részt bízta rá, az előkertet ő maga csinálta, ültette, kapálta, gereblyézte. Még a füvet is ő nyírta, s a rózsákat is ő metszette. Mikor megkérdezte tőle, miért nem hagyja a kertészre, azt válaszolta, akkor mi értelme volna az egésznek. Nem füvészkertben akar gyönyörködni, hanem a sajátjában.

De akadtak helyzetek, amikor kiderült, hogy a parancsuralom sem idegen tőle. Egyik este még ott érte a bejárónőt, s arra lett figyelmes, hogy Dia valahol a tornác végében pöröl vele.

– Nem hallott még szőnyegtisztító gépről? Tudhatná, hogy szőnyegtisztító géppel az ilyen vastag szőnyegeket reggel lehet tisztítani, utána kinyitni rájuk az ablakokat, hogy megszáradjanak. Ha napokig vizesek maradnak, a végén megeszi őket a penész. Így este most hova rakja ki őket? A csillagos ég alá? Fogjon egy hajszárítót vagy mit tudom én, mit és szárítsa meg őket!

Dúlt az arcáról, a mozdulataiból a méreg, mikor visszajött, Áron csak szemöldökfelhúzással kérdezte, hogy mi van.

– A hülye libája! Este használja a vizes porszívót! Most, amikor már nem fűtünk! Bepenészedik nekem itt minden!

– Nem ismerem, ki ez a hölgy?

– Hölgy! Na… Isten tudja, honnan keveredett ide. Jönnek és mennek. Apámnak is meggyűlt már a baja velük. Nem is egyszer.

Másik alkalommal a polgármesterrel folytatott telefon-beszélgetésének volt fültanúja.

– Figyelj, Klári. Az sincs rendben, hogy a falu éves költségvetésének majdnem a száz százalékát a temetőre költitek – olyan már az a placc, mint valami erődítmény, komolyan mondom –, de amit az én alapítványomtól kaptok, azt igenis arra költitek, amire én adok utasítást. Most hallom, hogy a hivatalod körül már az árkokat is térkővel akarjátok lefedni. Minek ez a sok térkő? Mást se látni már, mint térkövet térkő hátán! Falun élünk, nem? Inkább füvesítenétek. Meg kéne beszélnünk egy-két dolgot, mikor tudnánk találkozni? Be tudnál ugrani hozzám holnap? Úgy délután kettő körül? Rendben, várlak.

És Áron biztos volt benne, hogy ezeket a beszélgetéseket nem erődemonstrációnak szánja.

Úgy volt, hogy ezen a hétvégén is hazautazik, főleg Misi miatt, mikor a felesége felhívta, hogy szombaton meglátogatná a gyerekekkel, ne jöjjön. Nem érzett a hangjában gyanakvást, különösebb kíváncsiságot sem, pusztán csak bejelentést, mint valahányszor, amikor az anyjához akarta elvitetni magát. A felesége nem tudott vezetni, s e tény majdhogynem büszkeséggel töltötte el. Megkérte most is, hogy menjen be értük Csornára a 10.33-kor érkező személyre. A gyerekek a nagyszülők halála óta nem voltak Rábatőn, kíváncsiak a falura.

Áron megpróbálta higgadtan kezelni a hírt. Majd úgy igyekszik, hogy ne találkozzanak senkivel, amit nem lesz nehéz elérnie, hiszen a felesége nem ismer a faluban úgyszólván senkit. Megmutatja nekik a készülő hidat, kiviszi őket a nagyszülők sírjához, a maradék időt meg a szálláshelyén töltik. Esetleg délben elviszi őket a szomszédos nagyközség éttermébe – hacsak a feleségének nem lesz kifogása ellene.

Általában mindig mindennel szemben volt kifogása, mikor nagyritkán le tudta csábítani a szüleihez. Utálta a falusi létet, a szagokat, a sarat, a hangosan ugató kutyákat. Mindent.

De nyugodt sem volt. Elég egy rosszakaró – az övé vagy Diáé, mindegy –, máris kész a baj. Inkább Diáé, persze, hiszen arra felfigyelt, hogy nem mindenki nézi jó szemmel a Turner család gyors felemelkedését, sokan még azok közül sem, akiknek munkát adnak. Emberileg érthető, gondolta, társadalmilag már nem annyira. Ha egy országban ennyire szétnyílik az olló a nehéz körülmények között élők és a kivételezett helyzetbe hozott szűk réteg között, akkor a végeredmény csak ez lehet, mit nem értenek ezen. Miért nem álltak oda ők Turner helyébe? Bizonyára alkalmasak lettek volna ők is fölfuttatni a gazdaságukat, csak a nyakasságukból kellett volna kicsit visszavenniük. Meg a finnyásságukból.

Mindenesetre tudatta Diával a hírt, és megkérte, ne hívja, de még csak a közelébe se menjen. Dia komoran, de egyetértően vette tudomásul, de látszott rajta, nem szokott hozzá, hogy mások mondják meg neki, mit ne tegyen.

– Szerinted sejt valamit? – kérdezte.

– Nem, kizárt – mondta Áron, teljes meggyőződéssel. – Tényleg csak le akarja hozni a fiúkat, elvégre most, hogy nem vagyok otthon, ki sem tudnak mozdulni a házból. És a fiúk a hídra is kíváncsiak, engem is abajgattak már, mikor mutatom meg nekik.

– Reméljük, csak ennyi.

– Ennyi, légy egész nyugodt.

De mikor meglátta a felesége arcát a vonat ablakában a neki integető Misi és Tibi között, már nem volt benne annyira biztos. Bár ez az arc szinte örökké mosolytalan maradt, ez a mostani inkább kedvetlen, már-már dühös képet mutatott, amit – remélte – ezúttal az utazás okozta kellemetlenségek váltottak ki belőle. Sokan voltak a vonaton, késett is, a fiúk is valószínűleg elengedték magukat – lett volna oka rá. De mikor leszállt, egy szóval sem panaszkodott. Áron kezdett rosszat sejteni.

Először a temetőbe vitte őket, hogy vázába tehessék a virágot, amit hoztak – Áron ennyi figyelmességet ki sem nézett volna a feleségéből. Lehet, hogy a gyerekeknek jutott eszükbe?

– Apa, hogy is haltak meg a mamáék? Meséld el, légyszi – mondta a tízéves Tibi, miközben a betonszemfedő párkányán egyensúlyozott.

– Elmondtam már, kisfiam, vagy százszor.

– De hallani szeretném még egyszer.

– Belefulladtak a Rábába.

– De hogyan? Nem tudtak úszni?

– Nem, nem tudtak.

– Te tudsz úszni, apa?

– Mint öregfejsze nyél nélkül.

– Az hogy tud? – lesett rá a gyerek.

– Sehogy. Elmerül.

– A mamáék is elmerültek?

– Igen. Aki a Rába parton nő fel, az egy sem tud úszni, annyira erős a folyó sodrása.

– Mi az, hogy sodrás?

– Ahogy folyik a víz.

– Menjünk – szólt közbe a felesége. – Itt mindig akkora szél fúj.

Áron szerette volna, ha a gyerekek valamivel többet megértenének ebből az egészből, de nem tudta, hogy csinálja. Félt, hogy később már nem fogja érdekelni őket, s nem lesz alkalma elmondani nekik.

Ahogy végighajtottak a falun, úgy érezte, minden szem, ami csak rájuk mered, a feleségét veszi célba. Nyomta volna a gázpedált, de a felesége rászólt, hogy ne hajtson annyira, szeretne látni is valamit, ha már egyszer eljött. Mikor túloldalt kiértek, s ráfordultak a telep felé vezető útra, sietve összeszámolta, hány embert is láttak – egészen megnyugodott, mikor ötnél többre nem emlékezett.

Az épülő hídhoz gyalog mentek el, úgy gondolta, mindenkinek jót tesz egy kis mozgás, de hamarosan megbánta. Kellemetlen szél csapott le rájuk északról, a gyerekek, de a felesége is könnyen voltak öltözve, félúton már dideregtek, feleségét köhögő roham fogta el.

– Mindig így járok, valahányszor beteszem ide a lábam. Miért van itt mindig sokkal hidegebb? – fakadt ki az asszony.

– Nincs hidegebb, csak úgy érzed. Inkább a levegő páratartalma… sok errefelé a víz…

– Erre most is pont oda megyünk.

– Ez csak egy árok, momentán víz is alig van benne.

– Akkor minek rá híd? – kérdezte Tibi.

– Mert néha azért megtelik. Amúgy meg egy nagy gödör, majd meglátod.

Ketten dolgoztak a hídon, a pillérek oldalfalait fugázták éppen, mert alul még nem bontották le az állványzatot és a zsalut. Ami a föld színétől lejjebb volt, az tulajdonképpen kész volt, most jött volna a betonozás, majd legvégül kétoldalt a kőkorlát. Turner korlátot már nem akart, felesleges pénzkidobásnak tartotta, de sikerült meggyőznie, hogy azzal együtt lesz csak igazi remekmű, ami fenntartja a nevét.

– Én nagyobb hídra számítottam – mondta csalódottan Misi. – Meg nagyobb folyóra is. Ez csak egy kanális.

– Teheneket hajtanak majd át rajta – világosította fel Tibi. Áron szerette volna tudni, honnan veszi ezt a gyerek.

– Meg gépek közlekednek rajta. Mezőgazdasági gépek. Traktorok, kombájnok.

– Csakugyan szükség volt erre a hídra? – kérdezte a felesége. – Hiszen ott megy az országút, innen is látni, nem olyan nagy kerülő.

– Az építtető úgy gondolta, szükség van rá. Nekem meg jól jött a munka.

– A Turner Ferenctől.

– Igen, őtőle.

– Tőle, vagy a lányától?

– Hogy-hogy a lányától? Persze, hogy tőle. Dia… a lánya gyümölcsöskertje egészen másfelé van. Honnan tudsz te a lányáról?

– Te beszéltél róla. Még régebben. De nem is tudtam, hogy itt él. Nem Pestre költözött?

– Oda, de hazajött. Átvette félig-meddig a családi bizniszt.

– Akkor az ő családjának is van mit a tejbe aprítania.

Áron nem javította ki, hogy Diának nincs családja. Egy perccel később már megbánta, de nem térhetett vissza rá.

Nem sértődött meg, amiért a munkáját nem övezte akkora dicsfény, mint amire számított. Feleségétől nem is várt dicséretet, de a fiúktól elvárta volna, hogy valamivel nagyobb érdeklődést mutassanak. De öt perc sem kellett nekik, máris békára vadásztak az árokparton, a híd úgy, ahogy volt, nem érdekelte őket. Megértette, ez az egész csak neki volt akkora dolog, a családjának legfeljebb csak pénzbevétel.

Kissé átfázva értek vissza a szobájába, a fiúk a sok rohangálástól teljesen kidőltek, evés nélkül elfeküdtek az ágyán, és azonnal el is aludtak. Ő és a felesége kimentek az irodarészbe, Áron félretolta az asztalról a rajzait, s szalvétából elfogyasztottak egy szendvicset, amit a felesége odahaza csomagolt. Az egymástól távol töltött hét sem segítette őket abban, hogy több mondanivalójuk legyen egymás számára, mint általában szokott. Áron a gyerekkora és a mostani itt tartózkodása közötti párhuzamról próbált mesélni, a természet megújulásáról, amit nap mint nap tapasztal, felesége pedig az otthoni problémákról. Áronnak hamar leesett, hogy felesége mondandójához képest súlytalan dolgokról beszél, így lassan elhallgatott, és próbált figyelni az asszonyra. Ez általában nem ment könnyen, de most figyelt és reagált, mert úgy

gondolta, még mindig jobb erről beszélni, mint válaszolni esetleg a kérdéseire, amelyek itteni életére vonatkoznának.

– Nem tudom, van-e valami köze ahhoz, hogy lassan két hónapja nem vagy otthon, de Tibi kezd kamaszodni. Kiskamaszodni. Magyarán rossz, mint a bűn. Visszabeszél, nem csinálja meg, amit mondok neki, felesel. Tegnap már azon voltam, hogy megpofozom, de attól félek, attól még szófogadatlanabb lesz. S az egészben az a legrosszabb, hogy Misi meg utánozza. Ő is kezd egyre pimaszabb lenni.

– Beszélek velük, ha felébrednek.

– De nem tőlem hallottad.

– Hanem kitől?

– Tégy úgy, mintha kitaláltad volna. Vagy kémeid vannak.

– Figyelj, épp most mondtad, hogy kamaszodnak. Azt hiszed, beveszik ezt a mesét?

– Azt, még mindig hisznek a mesékben. – Kis idő múlva hozzátette: – Nem úgy, mint én.

– Tessék? – kérdezte szórakozottan Áron, mint aki nem is figyel.

– Pár nappal ezelőtt felhívott az unokanővéred. Az Olga.

– Olga? Ismeritek egyáltalán egymást?

– Nem, de egész jól elbeszélgettünk.

– Miről?

– Hát, többek között, hogy mit csinálsz itt.

– Mit csinálok, jó vicc. A hidat csinálom.

– Szerinte mást is.

– Mi mást?

– Diának udvarolsz. Pontosabban, eljársz hozzá.

– Ezt mégis honnan veszi Olgi?

– Tagadod?

– Ezek a falusiak borzasztóak, össze-vissza beszélnek mindent…

– Tagadod, Áron? Mondd, hogy nem igaz, s én elhiszem.

– Nem igaz. Csak annyi igaz belőle, hogy beszélünk néha, hiszen azelőtt… régebben mégiscsak barátok voltunk.

– Meg a munkaadód lánya.

– Igen. A munkaadóm lánya.

– Aki még hajadon. Miért nem igazítottál ki az előbb, mikor azt mondtam, hogy az ő családjának is van mit a tejbe aprítania?

– Nem tartottam olyan fontosnak, meg másról kezdtünk el beszélni.

– Azért nem igazítottál ki, mert meg akartál hagyni abban a tudatban. Hogy leszálljak a témáról.

– Nem igaz. Egyáltalán nem tartottam fontosnak, hogy Diáról beszéljünk.

– Jól van. Hol találom meg őt? Hol lakik?

– A Fő utcán, egy kúriában. De a hétvégére elutazott. Azt hiszem, Pestre.

– Megkaphatom a telefonszámát?

– Miből gondolod, hogy megvan?

– Ha jól tudom, munkakapcsolatban álltok.

– Az apjával állok munkakapcsolatban.

– Akkor az apjáét add meg.

– És mit akarsz? Fel akarod hívni azzal, hogy…?

– Igen, fel akarom hívni azzal. Szerinted nincs jogom hozzá?

– Nem jogod nincs, csak… ez baromság. Nem fogja érteni, mit akarsz tőle.

– Majd megpróbálok világosan beszélni.

– Nézd, elmondtam, hogy mit jelent számomra ez a híd. Számunkra, a család számára meg mit jelent az az összeg, amit felveszek érte. Nem beszélve a prémiumról, ami szintén kilátásba van helyezve. Ha ezt most mind…

– Nekem a tiszta viszonyok sokkal többet érnek. Hogy tudjam, mihez tartsam magam. És mit mondjak a gyerekeknek.

– Őket hagyd ki ebből, légy szíves.

– Nem hagyhatom ki. Már most érzik, hogy valami történt. Mint ahogy én is.

– Nem történt semmi. Vége lesz a munkának, és költözöm haza. Mi más történhetne?

– Hogy itt maradsz ezzel a… lánnyal.

– Nem maradok. Eszem ágában sincs. Nekem csak a pénz kell, és már pakolok is.

– Jól van. A becsületed még nem veszett el előttem. Tudom, hogy nem lennél képes a családodnak ártani, ennyire azért ismerlek. Van biztosan olyan oldalad is, ami fehér folt nekem. Remélem, nem ezt mutatod most éppen.

– Úgy beszélsz velem, mintha egy lennék az intézeteseid közül.

– Ott is vannak ilyenek is, olyanok is.

– Köszönöm szépen.

Korábban, mint tervezte, fuvarozta be őket Csornára, és rakta fel a vonatra. A fiúk integettek, de látta rajtuk, inkább csak a helyzet kedvéért teszik, felesége komor arccal maga elé meredt. Úgy váltak el, legalábbis Áront olyan érzés kerülgette, mint akik soha többé nem látják egymást.